

Motion till riksdagen 2018/19:2990

av **Paula Bieler m.fl. (SD)**

En hållbar och rättssäker asylpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hjälp i närområdena och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett moratorium för svenskt kvotflyktningmottagande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om första säkra land och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en informationskampanj gällande villkor i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om upprättandet av transitcenter vid gränsen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad prioritering på säkerhetsarbete kring asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större användning och upptagning av biometriska data och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska medicinska åldersbedömningar och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppsikt över asylsökande genom olika former av anmälningsplikt och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slutna asylboenden och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större möjligheter till förvarstagning och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler förvarsplatser och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovsprövad dagersättning och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta beviskrav i asylärenden och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunala anvisningsavtal och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av regleringen av eget boende i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stödboendeform som norm för äldre ensamkommande asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättningsskyldighet för skador på boenden och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad säkerhet för särskilt utsatta religiösa, etniska och sexuella minoriteter på asylboenden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade krav på asylsökande att medverka och samarbeta i asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att underlätta återvandring och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta den del av den tillfälliga lagen som avser tidsbegränsade uppehållstillstånd för skyddsbehövande och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett avskaffande av den s.k. gymnasielagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under decennier har svensk migrationspolitik präglats av eskalerande otydlighet, godtycke och svag kontroll. Ett mycket högt asyl- och anhörigmottagande har splittrat samhället, odlat utanförskap och urholkat välfärden. Från 2009 till 2017 har Sverige beviljat över 360 000 uppehållstillstånd till asylsökande och deras anhöriga och Migrationsverkets prognoser pekar på att ytterligare 300 000 beslut rörande asylsökande och anhöriga kommer behöva fattas under perioden 2019–2021. Det står klart att migrationsflödet till Sverige de närmaste åren fortsatt är mycket högt, och trots allt tal om europeiska miniminivåer så är Sveriges mottagande flera gånger högre än våra grannländers.

Samtidigt har säkerheten äventyrats eftersom id-krav och kontroller varit mycket svaga, både vad gäller vistelse i landet och beviljande av medborgarskap. Kulmen kom under 2015 och föranledde den tillfälliga lag som antogs i juli 2016. Sverigedemokraterna anser att denna lag till största delen bör permanentas, och rentav ytterligare skärpas, för att ligga till grund för en ansvarsfull, rättvis och tydlig migrationspolitik.

För en långsiktigt hållbar humanistisk migrationspolitik krävs en stark nationalstat med välfungerande institutioner och respekt för landets gränser. En återupprättad tillit

till samhällskontraktet kräver ett stärkt medborgarskap med tydlighet rörande såväl rättigheter som skyldigheter för alla som vistas inom landets gränser.

En grundförutsättning för ordning och reda i migrationspolitiken är att regelverk och förutsättningar skall vara tydliga även för den som planerar komma till Sverige. Oavsett om det gäller asyl-, anhörig-, arbetskrafts- eller studieinvandring ska man veta vad som väntar när man passerar gränsen.

Flyktinghjälp på plats

Hjälp i närområden

Sverigedemokraterna anser att Sverige bör verka för en effektiv flyktinghjälp, där varje satsad krona ger så stor effekt som möjligt. En human flyktingpolitik som prioriterar de svagaste och mest utsatta grupperna i närområden där de akuta skyddsbehoven är som störst – framför dem som har fysisk styrka, ekonomi och kontakter för att ta sig till Sverige.

När stora flyktingströmmar skapas till följd av väpnade konflikter och andra katastrofer är det självklart att prioritera stöd i form av effektivt och tillgängligt skydd, basala livsförnödenheter och mediciner för att rädda så många liv som möjligt. Sverige bör därför fokusera på att avsätta mer resurser till FN:s flyktingorgan UNHCR. Denna satsning kan vid behov även kompletteras med riktade stöd till andra hjälporganisationer eller insamlingar som fokuserar på humanitära insatser, exempelvis Unicef, World Food Programme och Världsbankens olika projekt för mottagarländer.

Kvotflyktingar

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till principen om ett kvotflyktingssystem. Den migrationspolitik som förts har dock inneburit stora påfrestningar, inte bara för asylsystemet utan även för flertalet viktiga samhällsfunktioner som tillgången till bostäder, hälso- och sjukvården, skolan och den sociala välfärden. Med anledning av detta bör vi pausa allt kvotmottagande till dess att problemen har åtgärdats.

När kvotflyktingssystemet återupptas bör ett jämställdhetsperspektiv beaktas, både utifrån ett växande mansöverskott i Sverige och utifrån kvinnors särskilt utsatta situation i länder med starkt patriarkala system. Även möjligheten till att prioritera personer med hbt-grund samt kristna minoritetsgrupper bör ses över.

Principen om första säkra land

I enlighet med FN:s flyktingkonvention så utgår Sverigedemokraternas flyktingpolitik från principen att en människa på flykt ska få skydd i det första säkra land som kan nås. Detta innebär att asylsystemet på sikt bör utformas för att motverka långväga och kostsam migration över flera länder, samt sekundärförflyttningar (så kallad ”asyl-shopping”). Sverige ska utifrån samma princip främst ta emot asylsökande i en situation då krig eller djupare kris brutit ut i något av våra grannländer.

Oavsett aktuell omvärldssituation är det av största vikt att tydliga regler och fungerande system finns på plats i det fall konflikter i närområdet bryter ut och att Sverige därmed kan komma att behöva hantera nya asylsökande.

Upplysningskampanj om villkor i Sverige

Människor som migrerar till Sverige ska på förhand känna till vilka krav och förväntningar som finns på dem, och vilka legala möjligheter som föreligger för att bosätta sig här. Därför måste regelverken för uppehållstillstånd genom asyl, anhöriginvandring, studier och arbetsmarknad inte bara vara tydliga utan även vara lättillgängliga på olika språk via olika kanaler.

För många utlänningar utgör flyktingsmugglares fagra löften den enda tillgängliga informationen om Sverige. Sedan satsar människor sina livs besparingar på att emigrera till en skönmålad verklighet. Vi menar att så många som möjligt bör ha möjlighet att ta del av korrekt och relevant fakta, för att själva kunna fatta rationella och välgrundade beslut om sin framtid.

Vi bör därför se över möjligheten att med riktade kampanjer förklara hur migrations-systemet och samhället fungerar. Exempel på detta kan vara hur förutsättningarna för att få asyl ser ut, hur lång tid asylprocessen tar, vilken typ av boende och vilken ekonomi man har under tiden, hur regler för arbete ser ut, upplysningar om hur den svenska arbetsmarknaden fungerar samt om rådande svenska värderingar.

Asylsökande vid gränsen

Upprätta transitcenter vid gränsen

Vid större gränsövergångar bör, i överensstämmelse med EU-direktiv, så kallade transitcenter upprättas för snabbprövning eller snabbgenomgång av asylärenden. Det ska fortsatt åläggas varje person som avser söka asyl i Sverige att utan fördröjning efter gränspassage uppsöka dessa center. Det ska även åläggas den asylsökande att redogöra för resväg samt att vid detta tillfälle kunna uppvisa samtliga identitetshandlingar.

Ökad satsning på säkerhetsarbete

De senaste årens våg av terrorbrott i Europa, och inte minst terrordådet på Drottninggatan, har visat farorna med ett okontrollerat asylmottagande. Sverige pekas ofta ut som en särskilt gynnsam grogrund för olika typer av terrorgrupper. Det står klart att Migrationsverket har ett viktigt ansvar att aktivt utreda huruvida asylsökande på något sätt innebär ett hot mot allmän säkerhet. Samtidigt är läget på myndigheten ansträngt, och det tar ofta lång tid innan en ordentlig säkerhetsbedömning görs, om alls. Migrationsverket bör därför ges i uppdrag att prioritera detta arbete, och vid behov genomföra utbildningar och kompetenshöjningar inom säkerhetsarbete, för att kunna identifiera och bedöma säkerhetshot.

Biometriska data

För att lättare kunna identifiera asylsökande som rört sig illegalt inom Europas gränser bör fler biometriska data än fingeravtryck kunna samlas in redan vid tillfället för inlämnande av asylansökan. För asylsökande familjer bör DNA-test för fastställande av släktskap vara obligatoriskt, om det inte är uppenbart obehövligt.

Sverigedemokraterna ställer sig därför positiva till en utvidgning av Eurodac, den biometriska databas som etablerades 2003, och ett breddat användningsområde för att underlätta kontroll av illegal invandring och för att underlätta migranters återvändande.

Främst gäller det möjligheten att kunna ta fler biometriska uppgifter, att göra det för yngre barn, samt att kunna spara informationen längre i Eurodac-systemet.

Obligatorisk hälsoundersökning vid ansökan om uppehållstillstånd

Eftersom det finns stora globala skillnader avseende kvalitet på sjukvård och förekomst av sjukdomar bör Sverige omgående införa obligatoriska hälsoundersökningar av alla som söker asyl i landet. Av folkhälsoskäl är det viktigt att smittsamma sjukdomar som utrotats – exempelvis tuberkulos – inte återinförs, samtidigt som det är viktigt för den asylsökande att sjukdomar upptäcks och behandlas så skyndsamt som möjligt.

Säkra ursprungsländer

Ett flertal länder i Europa tillämpar ett system med så kallade säkra ursprungsländer, något som även EU-kommissionen förespråkar. Enligt internationell rätt och EU-lagstiftningen betraktas ett land som säkert om det har ett demokratiskt system och om det inte förekommer exempelvis förföljelse, tortyr eller väpnad konflikt där. Ansökningar från medborgare i sådana länder bör behandlas för sig, i en särskild ordning, och mycket skyndsamt, vilket gör det möjligt att inom några timmar eller dagar avslå ansökningar som är uppenbart ogrundade.

Sverige upprätthåller endast i begränsad omfattning ett sådant system, vilket leder till en stor belastning för Migrationsverket, ett minskat förtroende för asylsystemet och ett enormt slöseri på resurser som hade kunnat användas till verkligt behovande. Av Migrationsverkets statistik framgår exempelvis att av 786 georgier som sökte asyl i Sverige under perioden 2016-06-19–2017-06-19 avslogs 99,0 procent. Av 1 001 ukrainare avslogs 95,0 procent under samma period. Det är tydligt att det svenska systemet inte fungerar.

Under rådande lagstiftning uppmuntras därtill utlänningar att ansöka om asyl i Sverige, då de vid tiden för ett slutligt och väntat avslag kommer att kunna stanna i Sverige med arbetstillstånd – eftersom de hunnit börja arbeta. Migrationsverket bör därför åläggas att snarast etablera ett system med sortering efter säkra ursprungsländer så att personer som kommer från säkra hemländer så fort som möjligt, inom högst några dagar, får avslag på sin ansökan.

Obligatoriska medicinska åldersbedömningar

Ett återkommande problem med asylsökande som uppger sig vara minderåriga har varit att den uppgivna åldern inte överensstämmer med den sökandes verkliga ålder. En orsak till osäkerheten kring åldern kan vara att den asylsökande inte vet sitt födelseår och saknar identitetshandlingar, en annan orsak kan vara de incitament som finns för att uppge en yngre ålder än den faktiska. Det föreligger även risk att yngre flickor uppger en högre ålder, där det kan misstänkas att orsaken är att kommande äktenskap ska skyndas på och underlättas.

Kritiken mot åldersbedömning brukar gälla den exakta tillförlitligheten. Det stämmer att det med varken handledsröntgen, knäröntgen eller tandundersökning går att få fram ett exakt födelsedatum. Däremot har osäkerheterna i undersökningarna kontinuerligt minskat, i och med att erfarenheterna ökat över tiden. Medicinska bedömningar ska ses som ett gott stöd och ett underlag för ett beslut, som Migrationsverkets utredare ändå måste fatta angående ålder hos en asylsökande utan ID-handlingar.

Medicinsk åldersbedömning är även ett sätt att minska eventuell osäkerhet kring åldern, vilket är ett stöd för den asylsökande att göra sin ålder och därmed identitet sannolik. Detta ökar rättssäkerheten i asylprocessen för både myndighetsutövare och asylsökande.

Migrationsverket bör ges i uppdrag att införa en obligatorisk åldersbedömning i samtliga ärenden där giltiga identitetshandlingar saknas, och den asylsökande inte uppenbart är barn eller uppenbart över myndighetsålder. Det ska inte finnas en risk att vuxna placeras på boenden avsedda för barn. Åldersbedömningen bör ske redan innan placering i kommun där avtal upprättats med Migrationsverket, och senast inom två veckor från ankomst till Sverige så att den asylsökande redan från start hamnar i rätt sammanhang.

Uppsikt över asylsökande genom anmälningsplikt

Under de senaste åren har ett ökande antal utlänningar i olika stadier av asylprocessen gått under jorden och blivit en del av ett växande skuggsamhälle. I många fall har detta skett snart efter ankomsten till Sverige, och även gällt barn. Svenska medborgare ska kunna lita på att människor man möter på gatan har laglig rätt att befinna sig i landet, och att asylsökande inte far illa för att de gömms undan. Under asylprocessen är det därför vår mening att asylsökande utan undantag ska hållas under uppsikt.

Formen för uppsikten ska kunna variera beroende på praktiska förhållanden, samhällsekonomiska avvägningar, samt behovet av en säker och effektiv asylprocess. Asylsökande som placerats i Migrationsverkets boenden bör kunna anmäla sig direkt i boendet, eller på Migrationsverkets kontor. För att underlätta för asylsökande som enligt nuvarande EBO-lagstiftning väljer eget boende bör dessa erbjudas elektronisk fotboja/armband eller motsvarande automatiserat system som ett frivilligt alternativ. Konsekvensen av brott mot anmälningsplikt eller villkor för elektroniskt system ska vara förvar.

Slutna asylboenden

Utöver standardiserade asylboenden och förvarsplatser bör en mellanform möjliggöras – slutna boenden i Migrationsverkets regi. Denna boendeform är främst avsedd för asylsökande som inte kan styrka sin identitet och därmed enligt utlänningslagen får tas i förvar, men som inte bedöms utgöra ett säkerhetshot mot Sverige eller svenska medborgare. Med relativt enkla krav på standard möjliggörs för Migrationsverket att vid behov öppna ett större antal platser.

Större möjlighet till förvarstagning

Utlänningar som inte kan göra sin identitet sannolik får enligt nuvarande bestämmelser i utlänningslagen sättas i förvar. I de fall en utlänning individuellt bedöms kunna utgöra en säkerhetsrisk skall placering i slutet förvar vara norm.

Om en utlänning som är under uppsikt senare under asylprocessen bedöms utgöra en säkerhetsrisk eller bryter mot villkoren rörande uppsikt skall denne kunna placeras i slutet asylboende eller förvar. Vid avvisningsbeslut bör alltid en bedömning göras rörande förhöjd risk för avvikande. Om en sådan risk anses föreligga skall detta vara underlag för förvarstagnande tills att avvisning eller utvisning verkställs.

För att skapa förutsättningar för detta bör regeringen ge Migrationsverket i uppdrag, och tillföra resurser för att skapa ett tillräckligt antal platser på förvar och slutna boenden.

Behovsprövad dagersättning för asylsökande

Personer som flyr för sitt liv ska kunna lita på det svenska samhällets bistånd. Precis som inom svenska transfereringssystem som försörjningsstöd och bostadsbidrag är det dock rimligt att det ekonomiska stödet behovsprövas. För Sverigedemokraterna är det självklart att försörjningsansvaret för asylsökande med ekonomiska tillgångar i första hand ska ligga hos individen, inte hos svenska skattebetalare.

Svensk lagstiftning föreskriver redan i dag att en asylsökande med ekonomiska tillgångar ska betala Migrationsverket för boende och kost vid boenden, en lag som i större utsträckning måste börja följas. En person som söker asyl i Sverige ska därför i samband med asylansökan redogöra för ekonomiska tillgångar, såsom kontanter, värdepapper, värdeföremål, eller olika tillgångar utomlands. För att den enskildes lösöre ska påverka rätten till ekonomiskt bistånd krävs att föremålet har ett väsentligt ekonomiskt värde, är lätt att avyttra och inte förbundet med starkt affektionsvärde.

Andra europeiska länder, däribland Schweiz och Danmark, har ett mer utvecklat system av kontinuerlig registrering av asylsökandes tillgångar och inkomster. Det finns exempelvis ett system där större tillgångar motsvarande över ca 10 000 kronor lämnas i pant, och mot vilket den asylsökande får kost och logi utan kostnad. Om den asylsökande väljer att återta sin ansökan inom en viss tid innan beslut fattats, får asylsökanden dessa tillgångar tillbaka. Om utlänningen beviljas asyl, går tillgångarna till att bekosta delar av asylmottagandet. Detta gäller även en andel av utlänningens inkomster under den första tiden i landet. Ett sådant system bör i någon form utredas, och i förekommande fall införas i Sverige.

Skärpta beviskrav i asylärenden

Ofta saknas i asylärenden tillförlitligt underlag för att kunna avgöra om den sökande har rätt till uppehållstillstånd. Inte sällan har resehandlingar och underlag som styrker den sökandes identitet förstörts. I den svenska utlänningslagstiftningen har beviskraven lagts lågt och enligt förarbeten ska det räcka med den sökandes berättelse som grund för bedömningen om den är trovärdig. Det är en otillfredsställande ordning. Konsekvensen blir en rättsosäkerhet, där asylärenden avgörs skönsmässigt och där kontrollen över vilka som kommer till Sverige brister. Sverigedemokraterna anser att synen på beviskraven måste ändras.

Det har ofta sagts att Sverige i och med den tillfälliga lagen anpassat svensk migrationslagstiftning till miniminivån enligt europeisk och internationell rätt. Så är dock inte fallet. Enligt EU-rätten, exempelvis asylprocedurdirektivet, är det möjligt för en medlemsstat att föreskriva att en asylsökande ska styrka grunderna för sin asylansökan om han passerat andra säkra länder innan han sökte asyl. Detta står i motsats till svensk lagstiftning som endast kräver att en sökande ska göra grunderna för asylansökan sannolika, oavsett hur och när den asylsökande kommit till Sverige.

En ordning enligt den europeiska miniminivån skulle innebära att Sverige kunde föreskriva en betydligt strängare bevisbörda på den sökande. Då skulle asyl endast beviljas ifall den asylsökande kunde styrka sina asylskäl, eller kommit till Sverige direkt

utan att ha passerat ett säkert land på vägen. Sverigedemokraterna vill verka för en sådan ordning.

Asylprocess

Kommunala avtal rörande anvisning samt vetorätt

För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att kommunernas förmåga att ta emot asylsökande ska vara avgörande för deras mottagande. Anvisningslagen som i dag tvingar kommuner att ta emot nyanlända invandrare och ensamkommande är ett allvarligt ingrepp i det kommunala självstyret.

Lagarna bör ersättas med ett system där kommuner frivilligt tecknar avtal med Migrationsverket utifrån hur många nyanlända det finns utrymme för. Detta skulle samtidigt innebära att kommuner som vill öka befolkningen och ser mottagandet som nödvändigt exempelvis för att säkra framtida arbetskraftsförsörjning kan skriva avtal på större volymer än via anvisningslagen.

Vad gäller ensamkommande skulle detta underlätta för kommuner som väljer att teckna avtal, att kunna behålla personal och kompetens inom området och bidra till en fungerande verksamhet utifrån ett rimligt antal barn och unga. Det skulle samtidigt innebära att kommuner som av olika anledningar inte klarar ett mottagande slipper tvingas till detta.

I förlängningen förespråkar vi att Migrationsverket bör vara huvudman för samtliga boenden för vuxna asylsökande. Fram till att detta kan genomföras bör berörda kommuner ha rätt att lägga veto rörande avtal mellan Migrationsverket och privata aktörer inom asylbranschen.

Avskaffande av EBO-lagen

Sedan 1994 är det möjligt för asylsökande att själva ordna sitt boende i stället för att bosättas efter anvisning från Migrationsverket. Det framgår av den så kallade EBO-lagen i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. När denna möjlighet infördes motiverades detta med att det skulle underlätta etablering i det svenska samhället genom att asylsökande kunde söka sig till områden där det fanns bostäder och jobb.

I verkligheten har det visat sig att en starkare drivkraft vid val av bostadsort är önskan att bo nära tidigare landsmän och eventuella släktingar. Detta har resulterat i att många områden har fått en hög koncentration av nyanlända, ofta betydligt högre än vad dessa orter mäktat med och förbundit sig till.

Det är därför vår mening att EBO-lagen måste ses över och möjligheten till anordnandet av eget boende antingen avskaffas helt eller regleras så att redan hårt ansatta kommuner kan undantas.

Stödboendeform som norm för ensamkommande ungdomar i åldern 16–17 år

Om en svensk 16- eller 17-åring ska börja gymnasiet på annan ort än där föräldrarna bor så finns det några vanliga alternativ, såsom egen lägenhet, elevhem eller ett hyrt rum som inackorderad. Institutionen för vård och omsorg (IVO) och Socialstyrelsen accepterar förstås detta utan generella krav på boende- eller vårdssituationen. Om svenska kommuner i stället hade reagerat med att tvångsplacera dessa studievilliga

svenska problemfria ungdomar på ett HVB-boende med personal dygnet runt skulle det troligen anses mer uppseendeväckande.

Trots att en stor andel av ensamkommande ungdomar är 16 eller 17 år gamla, så anses man tvärtemot svenska ungdomar utifrån dagens tolkning av barnbegreppet vara i behov av omsorg, stöd och vård dygnet runt. Många av dessa ungdomar har redan ansetts vara vuxna i sina hemländer, många har varit på resande fot länge. De flesta är vana vid både autonomi och egenansvar. Att de ska tvingas in i en barnroll är inte bara en stor belastning på det allmänna, utan ofta direkt kontraproduktivt. I stället bör vi utgå från att även utländska tonåringar med rätt stöd klarar sig relativt självständigt.

Stödboende bör utifrån detta utgöra norm för äldre ensamkommande asylsökande. På så sätt kan dyra och personalkrävande HVB-boenden med vård dygnet runt reserveras för yngre personer samt för dem som av olika anledningar individuellt bedöms behöva det.

Ersättningskyldighet för boende

Det är av yttersta vikt att Migrationsverkets och kommunernas kostnader för boenden hålls nere. Det har dock vid flera tillfällen framkommit att bostäder som tillhandahållits för asylsökande och nyanlända varit obrukbara när dessa lämnat bostäderna. I vissa fall har det handlat om nybyggda lägenheter och boenden, som redan efter ett eller två år behövt totalrenoveras. Detta är förstås inte acceptabelt. Sverigedemokraterna anser att asylsökande och nyanlända i högre utsträckning ska hållas ansvariga för de boenden de erbjudits, och vi vill därför utreda huruvida asylsökande och nyanlända kan hållas ersättningskyldiga för skador som uppkommit på boenden.

Säkerhet för minoriteter på asylboenden

Ensamstående kvinnor är i minoritet bland asylsökande och riskerar ofta hamna under hot och våld på boenden där främst ensamstående män från länder med starkt patriarkala system är i stor majoritet. Samma situation har visat sig gälla för både kristna och hbt-personer på boenden med företrädesvis muslimska män. Vi menar att särskild hänsyn bör tas vid boendeplicering av minoritetsgrupper, samt att det vid hot- och våldssituationer skall vara gärningspersonerna som omgående omplaceras eller sätts i förvar. Denna åtgärd mot gärningspersonen ska givetvis ingå i bedömningen i den vidare asylprocessen.

Ordentliga krav på samarbete

EU-rätten tillåter i dag att medlemsstater avbryter handläggning av asylärenden om den asylsökande exempelvis försvunnit, avvikit, eller vägrar samarbeta kring handläggningen av ärendet. Detta är rimligt, givet de stora resurser som går till denna typ av ärenden, och de olika förmåner som asylsökande åtnjuter. Det ger också större möjligheter att beivra bruket att söka asyl för att sedan gå under jorden.

Svensk lag reglerar dock inte dessa situationer. I stället får frågor som dessa lösas med hänvisning till generella förvaltningsrättsliga principer, och EU-rätten i stort. Sverigedemokraterna anser att frågan snarast bör utredas och att en ny lagstiftning bör komma på plats för att ge Migrationsverket större möjligheter att agera mot asylsökande som vägrar samarbeta.

Återvandring

Åtgärder för att underlätta återvandring

Eftersom flykt är en form av ofrivillig migration bör utgångspunkten vara att asylsökande flyktingar en dag ska kunna återvända till hemlandet. Situationen kan ha förändrats i respektive hemländer så att det finns teoretisk möjlighet för många att återvända hem. Sverigedemokraterna är övertygade om att långt fler personer än i dag skulle vilja återvända, men att de behöver viss hjälp. Vi bör därför öka satsningarna för att de som inte vill vara en del av Sverige även i praktiken ska få goda förutsättningar för att återvända till sitt hemland.

Migrationsverket bör därför få ett särskilt uppdrag att underlätta återvandring. Det handlar främst om att bygga upp särskilda enheter som arbetar med dessa frågor, etablera rutiner och kontaktytor i vissa länder. Därtill kommer återetableringsstöd och andra projekt för att hjälpa tidigare skyddsbehövande i Sverige att återvända till hemlandet och skapa sig ett liv där. Hjälpn kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna, stöd för att hitta arbete eller starta företag i hemlandet, ordna bostad eller andra praktiska omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet till den sökandes behov, men hålla sig inom OSSE:s regelverk för bistånd genom att endast finansiera kostnader i mottagarlandet.

Den tillfälliga lagen

Tidsbegränsade uppehållstillstånd

I den tillfälliga lagen från 20 juli 2016 är huvudregeln för uppehållstillstånd av asylskäl att dessa skall vara tillfälliga och omprövas med jämna mellanrum. Sverigedemokraterna menar att lagen bör permanentas i detta avseende.

Sverigedemokraterna menar därutöver att tidsbundna uppehållstillstånd, som måste förlängas regelbundet, ska vara huvudregeln i svensk migrationsrätt. Permanenta uppehållstillstånd ska på sikt helt avskaffas. De tidsbundna uppehållstillstånden ska dessutom knytas till den grund för vilken de beviljats. Ett tidsbundet uppehållstillstånd ska inte kunna förlängas om den ursprungliga grunden förfallit. Av detta följer att utlännningar som beviljats uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov generellt sett ska återvända hem om skyddsbehovet har upphört.

Synnerliga och särskilt ömmande omständigheter ska permanent avskaffas som grund för uppehållstillstånd

Synnerliga och särskilt ömmande omständigheter har visat sig utgöra en mycket godtycklig grund för uppehållstillstånd i Sverige. Den motsvaras heller inte av någon reglering i vare sig internationell eller europeisk rätt. I och med den tillfälliga lagen kan synnerliga eller särskilt ömmande omständigheter inte längre ligga till grund för uppehållstillstånd. I stället gäller den internationella och europeiska miniminivån. Vi anser att denna tillfälliga tillämpning bör permanentas, och att såväl synnerliga som särskilt ömmande omständigheter helt avskaffas som skäl för uppehållstillstånd.

Den nya möjligheten till uppehållstillstånd

Under våren 2018 antog den förra riksdagen ett tillägg i den tillfälliga lagen som innebär att personer som sökt asyl i Sverige som barn, men som under väntetiden

bedömts vara äldre än 18 år, och fått avslag eftersom de saknar skyddsbehov, ska beviljas uppehållstillstånd likväl. Detta tillägg har mötts av hård kritik från många olika rättsinstanser, främst Lagrådet, som skrivit att ”gränsen här har nåtts för vad som är acceptabelt i fråga om hur lagstiftning kan utformas”.

Lagändringen bygger på att personer som efter en lång utredning hos Migrationsverket befunnits sakna asylskäl, ändå ska få stanna i Sverige, eftersom handläggningsiderna varit långa. Långa väntetider blir i sig en grund för uppehållstillstånd. Detta är, som flera remissinstanser skriver, helt främmande för den svenska rättstraditionen.

Vidare öppnar lagen för att personer som överhuvudtaget inte kunnat göra sin identitet ens sannolik, ska beviljas uppehållstillstånd. Detta ska ställas mot den generella principen i migrationsrätten att alla utlänningar som vill bosätta sig i Sverige ska styrka sin identitet, om det inte är fråga om asylsökande och skyddsbehövande. Så är som bekant inte fallet här, eftersom gymnasielagen tar sikte på utlänningar som redan fått avslag, ibland flera gånger, på sin asylansökan.

I sitt remissvar framhöll Migrationsverket att ”en övervägande andel av personerna som ingår i målgruppen kommer att ha små möjligheter att göra sin identitet sannolik vid en ny utredning”. Detta berodde enligt Migrationsverket på att det i många fall fanns ”ett direkt samband med att åldern inte har gjorts sannolik samt att det finns en medicinsk åldersbedömning som motsäger de uppgifter om ålder som den sökande har uppgett.” Med andra ord har en stor del av utlänningarna som berörs av förslaget redan uppgivit felaktiga uppgifter till Migrationsverket i hopp om att på orätta grunder tillskansa sig ett uppehållstillstånd. Det måste därmed framstå som stötande att dessa individer då ska beredas en särskild möjlighet att stanna i Sverige.

Sverigedemokraternas hållning är att lagen genast måste rivas upp. De som beviljats tillstånd ska hänvisas att ansöka om ett nytt uppehållstillstånd på andra grunder. I annat fall ska de återvända till sina hemländer, i enlighet med det ursprungliga avslags- och utvisningsbeslutet.

Paula Bieler (SD)

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)

Jennie Åfeldt (SD)